

ชีวิต และกาลเวลา

โดย

นายอดิยศ สรรคบุรานุรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประติมากรรม

ภาควิชาประติมากรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

TIMING IN LIFE

By

Atiyot Sankaburanurax

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Sculpture

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2008

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ชีวิต และกาลเวลา”
เสนอ โดย นายอดิษ สรรคบุรานุรักษ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลป
มหาบัณฑิต สาขาวิชาประติมากรรม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์วิชัย สิทธิรัตน์
2. อาจารย์ศราวุธ ดวงจำปา

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ถนอมจิตร ชุ่มวงศ์)
...../...../.....

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เข็มรัตน์ กองสุข)
...../...../.....

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิชัย สิทธิรัตน์)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์นภดล วิรุฬห์ชาติตะพันธ์)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ศราวุธ ดวงจำปา)
...../...../.....

48002212 : สาขาวิชาประติมากรรม

คำสำคัญ : การพัฒนารูปทรงจากลักษณะกระดูก/ชีวิตและการเวลา

อติยศ สรรคบุรานุรักษ์ : ชีวิต และกาลเวลา. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.วิชัย สิทธิรัตน์ และ อ.ศราวุธ ดวงจำปา. 47 หน้า.

ธรรมชาติ ได้สร้างสิ่งงดงามไว้มากมายบนโลก แต่สิ่งหนึ่งที่ถูกมองในเชิงสัญลักษณ์ของธรรมชาติ มักมีรูปแบบเป็น ต้นไม้ สารสำคัญของกาลเวลา ได้บอกให้รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่มากมาย ข้าพเจ้าได้หยิบยก ส่วนหนึ่งของต้นไม้ ที่เป็นส่วนสำคัญ นำมาขยายความหมายต่อให้เกิดผลในทางประติมากรรม โดยหยิบยกในส่วนของวงปีต้นไม้ เพราะเป็นรูปทรงของเส้นที่มีความน่าสนใจ และยังสามารถบอกถึงกาลเวลา และความอุดมสมบูรณ์ ในช่วงขณะหนึ่งได้อีกด้วย ข้าพเจ้าได้ซาบซึ้ง และเห็นถึงข้อสำคัญนี้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับความหมาย และ ความเป็นจริงของสารแห่งชีวิต โดยนำมาประกอบเข้ากับลักษณะบางส่วนของกายวิภาคมนุษย์ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจขึ้น เมื่อนำมาประกอบกัน และเพื่อให้เกิดแง่คิดทางปรัชญา ความหมายในเรื่องของชีวิต และกาลเวลา

ภาควิชาประติมากรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

48002212 : MAJOR : SCULPTURE

KEY WORD : FORM DEVELOPMENT FROM BONE CHARACTER

ATYOT SANKABURANURAX : TIMING IN LIFE. THESIS ADVISORS :
ASSOC.PROF.VICHAJ SITTIRAT AND SARAWUT DUANGCHAMPA . 47 pp.

Nature has created the plenty of beautiful creatures. The nature is usually symbolized in form of "tree", meanwhile the essence of time has illustrated "change". The organic form from "the tree" is bring about to my artistic creativities, 3 sculptures in theme of "Timing in Life". I am inspired by the form of annual ring found in heart wood, since its form and its line are so interesting and can also represent the record of time and abundance each tree has been experiencing. By my appreciation and my recognition, the form of annual ring is compared with the form and the structure of human's bone in order to find the connection of the philosophical essence of "life" between nature and human being.

Department of Sculpture Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2008
Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือให้คำปรึกษา และแนะนำจาก
ครุบาอาจารย์ทั้งหลาย ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครุบาอาจารย์ทุกท่าน โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์วิชัย สิทธิรัตน์ และอาจารย์ศราวุธ ดวงจำปา ผู้ควบคุมศิลปนิพนธ์ที่ได้
ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์จวบจนความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ศรวนีย์ สรรคนุรานุรักษ์ และครอบครัว รวมถึงเพื่อน
ลูกศิษย์ ทั้งที่ศึกษาในโรงเรียนสาธิต แผนศิลปกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร และต่างสถาบันที่ได้ให้
กำลังใจและให้การสนับสนุนเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่พระคุณของ
บิดา มารดา ครุบาอาจารย์ และผู้ที่ได้ให้โอกาสและความช่วยเหลือทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาท
ความรู้แก่ข้าพเจ้า

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
ความมุ่งหมายการศึกษา.....	2
สมมติฐานของการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	2
วิธีการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
วิธีการศึกษา.....	3
แหล่งข้อมูล	4
การนำเสนอผลงาน	4
2 ที่มาของแนวความคิดและความบังคาลใจ	5
อิทธิพลที่ได้รับจากธรรมชาติ.....	5
อิทธิพลจากสังคมและสิ่งแวดล้อม.....	10
อิทธิพลจากแนวความคิดและปรัชญา.....	11
อิทธิพลและแรงกระตุ้นจากศิลปกรรม	11
3 องค์ประกอบทางศิลปะและกระบวนการสร้างสรรค์	13
องค์ประกอบทางศิลปะ	13
กระบวนการในการสร้างสรรค์.....	15
4 การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน.....	18
ระยะที่ 1 การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงศิลปะนิพนธ์ระดับปริญญาตรี	18
ระยะที่ 2 การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนศิลปะนิพนธ์	19

บทที่	หน้า
ระยะที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงศิลปะนิพนธ์.....	20
ปัญหาและอุปสรรค.....	44
5 สรุป.....	45
บรรณานุกรม.....	46
ประวัติผู้วิจัย	47

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ลักษณะของวงปีที่ปรากฏอยู่ในต้นไม้ใหญ่	5
2	การแสดงโครงสร้างในแต่ละชั้นของวงปีไม้	6
3	โครงสร้างทางกายวิภาคของกระดูกสันหลัง.....	8
4	โครงสร้างกระดูกเชิงกรานในเพศหญิง(ภาพถ่าย) และเพศชาย (ภาพขวา).....	9
5	Penetration of the Wind. แกรนิต 300x120x45 ซม. โดยAntone Bruinsma	12
6	The Rose : Rhythm of Love ไม้ทราบนขนาด โดยAntone Briunsm.....	12
7	ตัวอย่างวงปีไม้ที่นำมาศึกษาเพื่อร่างแบบ	15
8	โครงกระดูกที่นำมาศึกษาเพื่อร่างแบบ	15
9	ขั้นตอนการขยายแบบร่างเพื่อตัดแยกชิ้นส่วน	16
10	ขั้นตอนการขึ้นรูปชิ้นงาน โดยแยกเป็นชิ้นส่วนย่อยก่อนนำมาประกอบ.....	17
11	ขั้นตอนการเตรียมงานก่อนประกอบ	17
12	ขั้นตอนการประกอบเป็นชิ้นงานจริง.....	17
13	“ห้วงลึกแห่งสภาวะจิต1” 175x175x130 ซม. เชื่อมโลหะ	18
14	“ห้วงลึกแห่งสภาวะจิต2” 80x170x150 ซม. เชื่อมโลหะ	18
15	“วงปี1” 120x140x120 ซม. เชื่อมโลหะ	19
16	“วงปี2” 80x240x80 ซม. เชื่อมโลหะ	19
17	แบบร่าง 2 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา1”	22
18	แบบร่าง 2 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา1”	23
19	แบบร่าง 3 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา1”	24
20	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา1” 190x150x155ซม. เชื่อมโลหะ	25
21	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา1” 190x150x155ซม. เชื่อมโลหะ	26
22	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา1” 190x150x155ซม. เชื่อมโลหะ	27
23	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา1” 190x150x155ซม. เชื่อมโลหะ	28
24	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา1” 190x150x155ซม. เชื่อมโลหะ	29
25	แบบร่าง 2 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา2”	31
26	แบบร่าง 2 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา2”	32
27	แบบร่าง 3 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา2”	33

ภาพที่		หน้า
28	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา2” 200x166x120ซม. เชื่อมโลหะ	34
29	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา2” 200x166x120ซม. เชื่อมโลหะ	35
30	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา2” 200x166x120ซม. เชื่อมโลหะ	36
31	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา2” 200x166x120ซม. เชื่อมโลหะ	37
32	แบบร่าง 2 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา3”	39
34	แบบร่าง 3 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา3”	40
35	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา3” 114x83x108ซม. เชื่อมโลหะ	41
36	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา3” 114x83x108ซม. เชื่อมโลหะ	42
37	ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา3” 114x83x108ซม. เชื่อมโลหะ	43

บทที่ 1

บทนำ

อดีต ปัจจุบัน และอนาคต คือ มิติที่เรียกว่า “เวลา” มีความเกี่ยวข้องกับการเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และเสื่อมสลาย สิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติทุกสิ่ง ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์ หรือพืช ต่างก็ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา อีกทั้งยังสามารถจดบันทึกเรื่องราวที่ตนได้ประสบพบพานมาไว้กับลักษณะทางกายภาพของตนได้ด้วยเช่นกัน ดังเช่น การเจริญเติบโต การพบปะกับประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิตของมนุษย์ เราสังสมและบันทึกร่องรอยของประสบการณ์ไว้ทั้งภายในจิตใจ และที่ร่างกายภายนอก เช่นเดียวกับที่ต้นไม้บันทึกเรื่องราว และประสบการณ์ของตัวเองเก็บไว้ในเปลือกนอกและในวงปีไม้ จะแตกต่างกันก็เพียงในรายละเอียดปลีกย่อยก็เท่านั้น

กล่าวคือ ประสบการณ์ของต้นไม้เป็นประสบการณ์อันเกิดจากสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ อันเป็นปัจจัยภายนอกทั้งสิ้น ไม่ว่าจะ เป็นด้วยสายลม แสงแดด อุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน และที่สำคัญที่สุด คือ ด้วยกาลเวลา ซึ่งร่องรอยการถูกกระทำจากธรรมชาตินั้นจะปรากฏอยู่ที่เปลือกไม้ ที่เรามองเห็นได้ด้วยตาเปล่า และอีกส่วนหนึ่งจะถูกเก็บบันทึกไว้เป็นข้อมูลลับ ซึ่งซ่อนอยู่ภายในวงปีของมันเอง เมื่อเปรียบเทียบกับมนุษย์แล้ว เราเองก็มีการสังสมของประสบการณ์ที่ไม่แตกต่างไปจากต้นไม้เท่าไรนัก โดยเฉพาะในส่วนของประสบการณ์อันเกิดจากสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ ซึ่งเราบันทึกเอาไว้ที่ร่างกายภายนอก เช่น รอยเหยย่นบนร่างกาย รอยแผลเป็นที่หลงเหลืออยู่ รอยกระ รอยฝ้า ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การบันทึกเรื่องราวประสบการณ์ของมนุษย์นั้นไม่ได้มีเพียงการสังสมอันเกิดจากการถูกกระทำโดยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่รวมถึงร่องรอยการถูกกระทำโดยสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เฉพาะในหมู่มนุษย์เท่านั้น เช่น จากสภาพสังคม วัฒนธรรม ครอบครัว เพื่อนฝูง คนรัก หรือแม้แต่ตัวเราเอง

ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น มนุษย์นั้นก็ไม่ได้ต่างอะไรไปจากต้นไม้ ที่บันทึกเรื่องราวการสังสมประสบการณ์ ของตนเองไว้ที่เปลือกนอก และที่วงปีซึ่งอยู่ภายในเพียงทว่า วงปีของมนุษย์นั้น กลับเป็นที่เก็บบันทึกร่องรอยของประสบการณ์การเจริญเติบโตขึ้นของ จิตวิญญาณแห่งตน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อต้องการค้นหาลักษณะเฉพาะ และรูปแบบทางศิลปะของตนเอง ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม
2. เพื่อต้องการศึกษาสื่อที่เป็นวัตถุทางศิลปะ ในแง่ของประติมากรรมที่แสดงออกถึงความซับซ้อนของเส้นรอบวง
3. เพื่อต้องการสร้างสรรค์ทางประติมากรรม เทคนิค วิธีการ เนื้อหา และเรื่องราว
4. เพื่อต้องการค้นหาเทคนิคใหม่ที่เอื้อต่อผลงานประติมากรรมที่แสดงถึงชีวิตและเวลา
5. เพื่อต้องการศึกษาขนาด สัดส่วนประติมากรรมกันพื้นที่ว่าง
6. เพื่อต้องการให้ประติมากรรม ทำหน้าที่เป็นตัวแทนแห่งความงาม
7. เพื่อให้สังคมมีผลตอบกลับ ต่อผลงานประติมากรรม

ความมุ่งหมายการศึกษา

1. เพื่อนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการเจริญเติบโต และรูปแบบโครงสร้างทางกายภาพของสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติ (วงปีในต้นไม้ใหญ่ และเซลล์ เนื้อเยื่อ กระดูกในมนุษย์) มาเชื่อมโยงเข้ากับสุนทรียภาพ และแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานประติมากรรม
2. เพื่อค้นหาทัศนธาตุที่มีอยู่จริงในสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติ (เส้น สี จังหวะ พื้นที่ว่าง พื้นผิว ปริมาตร ฯลฯ) ที่สามารถนำมาเชื่อมโยงเข้ากับแนวความคิด สุนทรียภาพ ตลอดจนเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมของข้าพเจ้า
3. เพื่อพัฒนาทักษะทางการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม โดยการทดลองกับตัววัสดุ เทคนิค วิธีการทำงานในระดับที่ซับซ้อนขึ้นจากที่ผ่านมา

สมมติฐานของการศึกษา

ธรรมชาติได้สร้างสิ่งงดงามไว้มากมายบนโลก แต่สิ่งหนึ่งที่ถูกมองในเชิงสัญลักษณ์ของธรรมชาติ มักมีรูปแบบเป็นต้นไม้ สาระสำคัญของกาลเวลาได้บอกให้รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่มากมาย ข้าพเจ้าได้หยิบยกในส่วนของวงปีต้นไม้ที่เป็นส่วนสำคัญ นำมาขยายความหมายต่อให้เกิดผลในทางประติมากรรม โดยหยิบยกในส่วนของวงปีต้นไม้ เพราะเป็นรูปทรงของเส้นที่มีความน่าสนใจ และยังสามารถบอกถึงกาลเวลาและความอุดมสมบูรณ์ในช่วงขณะหนึ่งได้อีกด้วย ข้าพเจ้าได้ซาบซึ้งและเห็นถึงข้อสำคัญนี้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบความหมาย และความเป็นจริงของสาระแห่งชีวิต โดยนำมาประกอบเข้าลักษณะบางส่วนของกายวิภาคมนุษย์ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจขึ้น เมื่อนำมาประกอบกัน เพื่อให้เกิดแนวคิดทางปรัชญา ความหมายในเรื่องของชีวิตและกาลเวลา

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลลักษณะทางกายภาพของร่องรอยที่บ่งบอกการเจริญเติบโตพืช (วงปีของต้นไม้) และของมนุษย์ (เซลล์ภายในร่างกาย เซลล์กระดูก) เป็นการศึกษาจากข้อมูลเชิงวิชาการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อหา เข้าใจถึงรูปแบบการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิตตามที่เกิดขึ้นจริงในธรรมชาติ อีกทั้งเพื่อเข้าใจรายละเอียดปลีกย่อยของธรรมชาติในการบันทึกเรื่องราวของตัวเองลงบนผิวหรือเปลือกภายนอก ไปจนถึงแก่นข้างในซึ่งอยู่ในระดับเซลล์ เพื่อเชื่อมโยงว่า รูปแบบการเจริญเติบโตและการบันทึกร่องรอยประสบการณ์ระหว่างพืชและมนุษย์ มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันมากเพียงใด

2. ศึกษาคุณลักษณะของเส้น และองค์ประกอบอื่นๆ ที่นำมาประกอบกัน เพื่อแทนค่าลงในผลงานประติมากรรม โดยจะต้องแสดงถึงความสัมพันธ์กันระหว่างการแสดงข้อเท็จจริงของธรรมชาติ ให้ออกมาในรูปของเส้น รูปทรง และพื้นที่ว่าง ร่วมกับการแสดงถึงสุนทรียภาพอันเกิดจากความรู้สึกนึกคิดของข้าพเจ้าเกี่ยวกับ เรื่องของร่องรอยประสบการณ์ในชีวิตของมนุษย์

วิธีการศึกษา

1. ศึกษารูปทรงทางกายภาพจากโครงสร้างและเส้นรอบนอกของสิ่งมีชีวิต ในที่ ได้แก่ วงปีของต้นไม้ใหญ่ กระดูกไขสันหลัง และลักษณะการเติบโตที่พบในเซลล์ของพืชและในเซลล์ของมนุษย์ เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของรูปแบบ จังหวะของการเกิดเส้น จังหวะของการเกิดเลเยอร์ เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการสร้างแบบร่าง 2 มิติ

2. ศึกษาเพิ่มเติมจากภาพถ่าย และเอกสารประกอบการปฏิบัติงานครั้งก่อนๆ ของตนเอง เพื่อทบทวน เปรียบเทียบ และประเมินจุดเด่น จุดด้อย และข้อควรปรับปรุงจากงานครั้งก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ เน้นที่ประเด็นของปัญหาและอุปสรรคที่เคยพบจากการทำงาน เพื่อหาหนทาง การแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดซ้ำอีก และเพื่อช่วยให้เห็นพัฒนาการในการสร้างผลงานประติมากรรมใน ครั้งนี้ได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

3. ศึกษาลักษณะต่างๆ ของเส้น ของวัสดุ เทคนิค ตลอดจนวิธีการจัดการกับองค์ประกอบต่างๆ ที่จะนำมาสนับสนุนในการสร้างสรรค์รูปทรงของประติมากรรม ได้อย่างสอดคล้องกับความประสงค์ของข้าพเจ้า

4. นำข้อมูลข้างต้น (ข้อ 1-3) มาศึกษาในเชิงวิเคราะห์ ประมวลผลร่วมกัน และนำมาปรับปรุงแบบร่าง ทำการตัดทอนและแก้ไขส่วนต่างๆ เพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมมีความถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงกับความต้องการและทัศนคติของข้าพเจ้าให้มากที่สุด

5. ขยายแบบร่างลงบนกระดาษให้มีขนาดเท่ากับผลงานจริง ให้ได้ขนาดที่ตรงตามความต้องการของข้าพเจ้า และให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับเทคนิคและวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ตรวจสอบความถูกต้อง และทำการแก้ไขปัญหา เช่น โครงสร้างของการสร้างเลขอร์ เส้น มิติ และ พื้นที่ว่างนั้น มักจะมีปัญหาเรื่องสัดส่วนของการเกิดช่องว่างที่บิดเบือนไปจากแบบร่างต้นฉบับ จึงต้องมีการปรับแก้อีกครั้งสุดท้ายก่อนสร้างเป็นชิ้นงานจริง

6. ทำการขึ้นรูปของชิ้นงานประติมากรรมด้วยเหล็ก และเก็บรายละเอียดตามที่มีกรคำนวณในเบื้องต้น จนเสร็จเป็นผลงานประติมากรรมชิ้นสมบูรณ์

7. เรียบเรียงข้อมูลในการปฏิบัติงานเพื่อจัดทำเป็นรูปเล่มเอกสารประกอบผลงาน ศิลปนิพนธ์

แหล่งข้อมูล

ข้าพเจ้าได้ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับ เรื่อง สรีระวิทยา ในส่วนของรูปทรงกระดูกสันหลังของมนุษย์ ควบคู่ไปกับการศึกษาค้นคว้าเรื่องรูปทรงและพัฒนาการการเจริญเติบโตของวงปีในต้นไม้ใหญ่ เพื่อหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างรูปทรงของทั้งสองสิ่งนี้ โดยข้อมูลส่วนใหญ่มีที่มาจากหนังสือ ตำรา และเอกสารวิชาการต่างๆ จากการศึกษาจากภาพถ่าย ตลอดจนการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต และนำข้อมูลที่ได้นั้นมาผนวกเข้ากับความรู้จากประสบการณ์ส่วนตัวที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาจากธรรมชาติโดยตรง ด้วยการสังเกตและการสัมผัสด้วยตนเอง

การนำเสนอผลงาน

1. เอกสารประกอบการปฏิบัติงานประติมากรรม
2. ภาพถ่ายผลงานประกอบการนำเสนอแนวความคิด และการวิจารณ์เปรียบเทียบ
3. การแสดงผลงานประติมากรรม

บทที่ 2

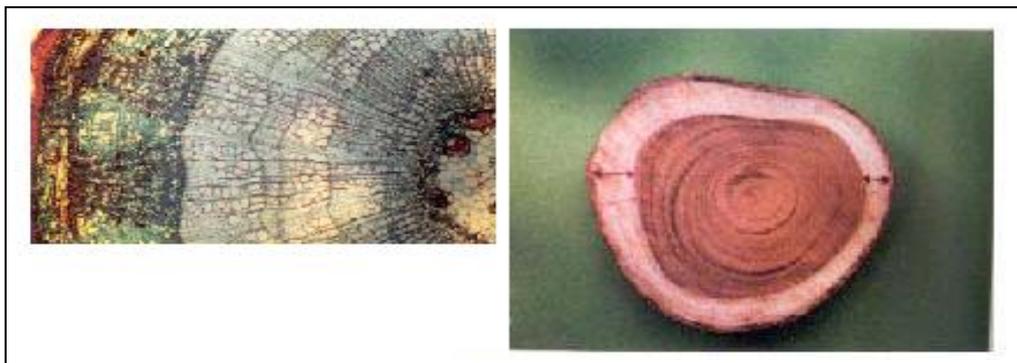
ที่มาของแนวความคิดและความบังคาลใจ

รูปทรงของเซลล์กระดูกในมนุษย์ รูปแบบการเกิดวงปีของต้นไม้ และกาลเวลาที่ดำเนินไปเรื่อยๆที่ก่อให้เกิดความเป็นอดีต-ปัจจุบัน-อนาคต สามสิ่งทีกล่าวมาข้างต้นที่ คือ ส่วนผสมที่ก่อให้เกิดแนวความคิดและความบังคาลใจที่จะสร้างผลงานศิลปะที่กล่าวถึง ร่องรอยของประสบการณ์ชีวิตที่เกิดจากการสั่งสมผ่านกาลเวลา

อิทธิพลที่ได้รับจากธรรมชาติ

ธรรมชาติเป็นวัตถุดิบชั้นเยี่ยมสำหรับการสร้างสรรค์งานศิลปะ ทั้งในฐานะของตัววัสดุที่สร้างสรรค์ขึ้นเป็นชิ้นงาน อีกทั้งยังเป็นแหล่งข้อมูล แหล่งกำเนิดแรงบันดาลใจให้แก่ศิลปินอย่างไร้ที่สิ้นสุด ข้าพเจ้าหยิบยกประเด็นของการสั่งสมประสบการณ์ในชีวิตของมนุษย์ มาเป็นเนื้อหาในการนำเสนอ ทั้งนี้ โดยเลือกนำรูปทรงของเซลล์ไขกระดูกของมนุษย์มาใช้ โดยเห็นว่า โครงสร้างทางกายภาพของร่องรอยที่บ่งบอกการเจริญเติบโตพืชและของมนุษย์นั้นมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างมีนัยยะสำคัญ ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติที่นำมาใช้ในศึกษา มีด้วยกันทั้งหมดสองส่วนใหญ่ๆ คือ ข้อมูลเรื่องวงปีไม้ และอีกส่วนเป็นเรื่องของกายวิภาคศาสตร์ของรูปทรงของเซลล์กระดูกสำคัญๆ ในร่างกายมนุษย์ โดยได้ข้อมูลในภาพรวมดังนี้

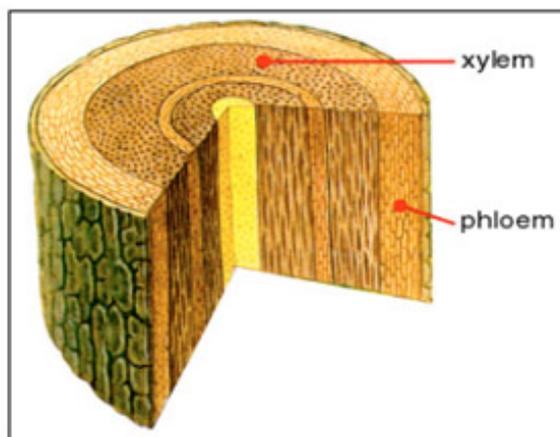
วงปีของต้นไม้

ภาพที่ 1 ลักษณะของวงปีที่ปรากฏอยู่ในต้นไม้ใหญ่

ที่มา : ปรียา ชมเชียวชาญ, วงปี [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 สิงหาคม 2008. เข้าถึงได้จาก

<http://www.school.net/library/create-web/10000/science/10000-5716.html>

ภาพที่ 2 การแสดง โครงสร้างในแต่ละชั้นของวงปีไม้

ที่มา : ไม้กลายเป็นหิน ระดับอุดมศึกษา [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 สิงหาคม 2008. เข้าถึงได้จาก

<http://www.nrru.ac.th/web/ancient/wood/images/wood04.jpg>

วงเติบโต (Growth Ring / Annual Ring) เกิดจากการเจริญและแบ่งเซลล์ของ Cambium ในฤดูเติบโต ซึ่งโดยทั่วไปเริ่มขึ้นระหว่างปลายฤดูร้อนกับต้นฤดูฝน อัตราการเติบโตจะเร็วในตอนต้นฤดู และค่อยๆ ช้าลงเมื่อจวนหมดฤดูเติบโตคือปลายฤดูฝนอย่างเข้าฤดูหนาว อัตราการเติบโตที่ต่างกันนี้ทำให้ขนาดของเซลล์และความหนาของผนังเซลล์ Xylem ไม่เหมือนกัน จากด้านตัดขวางของเนื้อไม้และราก จะเห็นชั้นของการเจริญเติบโตนี้ได้เป็นชั้นๆ เรียกว่า วงเติบโต (Growth Ring หรือ Growth Layer) ถ้าการเจริญนี้เป็นไปอย่างสม่ำเสมอในช่วงปีหนึ่งๆ ก็มักจะเรียกกันว่า วงปี (Annual Ring หรือ Annual Layer)¹

กล่าวคือ โครงสร้างภายในของวงปีไม้ในพืชใบเลี้ยงคู่เมื่ออายุมากขึ้น เกิดการเจริญเติบโตของเซลล์ขึ้นอีกชั้นหนึ่ง เรียกว่า Vascular Cambium โดยจะแบ่งตัวเข้าด้านในให้ Secondary Xylem จำนวนมาก และจะดันกลุ่มของ Primary Xylem ซึ่งเป็นเซลล์ที่เกิดขึ้นมาก่อนหน้าเข้าไปในใจกลางของลำต้น Secondary Xylem ที่เกิดขึ้นนี้ก็จะกลายเป็น เนื้อไม้ (Wood) ขึ้นมา ถ้าในปีหนึ่งๆ มีปริมาณน้ำในดินไม่เท่ากัน เช่น ช่วงต้นปี ฝนตกชุก น้ำมาก เซลล์จะมีขนาดใหญ่ ผนังบาง สีค่อนข้างจาง เนื้อไม้ช่วงนี้ เรียกว่า เนื้อไม้ต้นฤดู (Spring Wood) ต่อมาในช่วงปลายปี ฤดูแล้ง น้ำน้อย Vascular cambium แบ่งตัวได้น้อย เซลล์มีขนาดเล็ก ผนังหนา มีสารสะสมภายในเซลล์มาก เนื้อไม้ช่วงนี้จะมีสีเข้มกว่า เรียกว่า เนื้อไม้ปลายฤดู (Summer Wood) เมื่อเกิดเนื้อไม้ทั้งสองฤดูจึงครบปีพอดีในปีถัดไปจะเกิดลักษณะเดียวกันอีก ทำให้เห็นเนื้อไม้เป็นวงๆ เนื่องจากมีเนื้อไม้ 2 ชนิดที่ ลักษณะแตกต่างกัน วงของเนื้อไม้ดังกล่าวเรียกว่า วงปี บางทีในปีหนึ่งๆ มีวงปีไม่ครบวง เนื่องจาก Vascular

¹ภูวคณ บุตรรัตน์, โครงสร้างภายในของพืช (ม.ป.ท., 2535), 1-10.

Cambium อีกด้านหนึ่งไม่แบ่งตัวอาจมีสาเหตุจากโรคระบาด หรือผลจากไฟป่า จึงเกิดส่วนไม้กรบวงซ้อนกันอยู่ บางปีมีฤดูน้ำมากและน้ำน้อยสลับกัน 2 ครั้งใน 1 ปี ก่อให้เกิดเป็นวงปี 2 วงขึ้น ซึ่งอาณาเขตของวงเล็กกว่าปกติ ส่วนพีชที่ได้รับน้ำสม่ำเสมอตลอดปีจะไม่มียวงปี จากเนื้อไม้ที่เห็นวงปีนี้มีสีแตกต่างกันอย่างชัดเจนเป็น 2 ส่วน เนื้อไม้ส่วนตรงกลางลำต้นซึ่งมีสีแดงเข้มเรียกว่า แก่นไม้ (Heart Wood) เป็นเนื้อไม้ที่เกิดขึ้นมานาน เล็กลำเลียงน้ำและแร่ธาตุ เซลล์ไม่มีชีวิต มีสารอื่นสะสมอยู่มาก ส่วนเนื้อไม้รอบนอกมีสีจางกว่า เป็นเนื้อไม้ที่เกิดขึ้นใหม่ยังทำหน้าที่ลำเลียงน้ำอยู่ เซลล์ยังมีชีวิต สารสะสมภายในเซลล์น้อย เรียกเนื้อไม้ส่วนนี้ว่า กระพี้ (Sapwood)²

นักวิจัยในหลายๆ สาขาวิชาใช้วงปีไม้เป็นเครื่องมือศึกษาความเป็นไปของสภาพในอดีต เนื่องจากความสามารถในการเก็บบันทึกเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ และปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดกับของต้นไม้ต่างๆ ไว้ได้ เช่น ความแห้งแล้ง ความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งสามารถใช้เป็นหลักฐานยืนยันได้ว่าในอดีตพื้นที่ตรงนี้เคยเป็นอย่างไรมาก่อน นับเป็นการบันทึกร่องรอยเหตุการณ์ที่ผ่านกาลเวลามาได้โดยไม่มีการบิดเบือนข้อเท็จจริงใดๆ ไปแม้แต่น้อย

กายวิภาคศาสตร์ของกระดูกสันหลัง

กระดูกสันหลังนอกจากเป็น โครงสร้างแข็งแรงที่ปกป้องแกนของไขสันหลังแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นจุดเกาะของกล้ามเนื้อของหลัง และยังเชื่อมต่อกับกะโหลกศีรษะ (Skull) กระดูกสะบัก (Scapula) กระดูกเชิงกราน (Pelvic Bones) และกระดูกซี่โครง (Ribs) อีกด้วย กระดูกสันหลังในคนปกติจะมี 33 ชิ้น ซึ่งจะจัดจำแนกตามตำแหน่งและรูปร่างลักษณะ ได้แก่

กระดูกสันหลังส่วนคอ (Cervical Vertebrae) จำนวน 7 ชิ้น อยู่ในช่วงลำคอ กระดูกสันหลังในส่วนนี้ทำหน้าที่เป็นจุดเกาะของกล้ามเนื้อและเอ็นที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวลำคอและศีรษะ

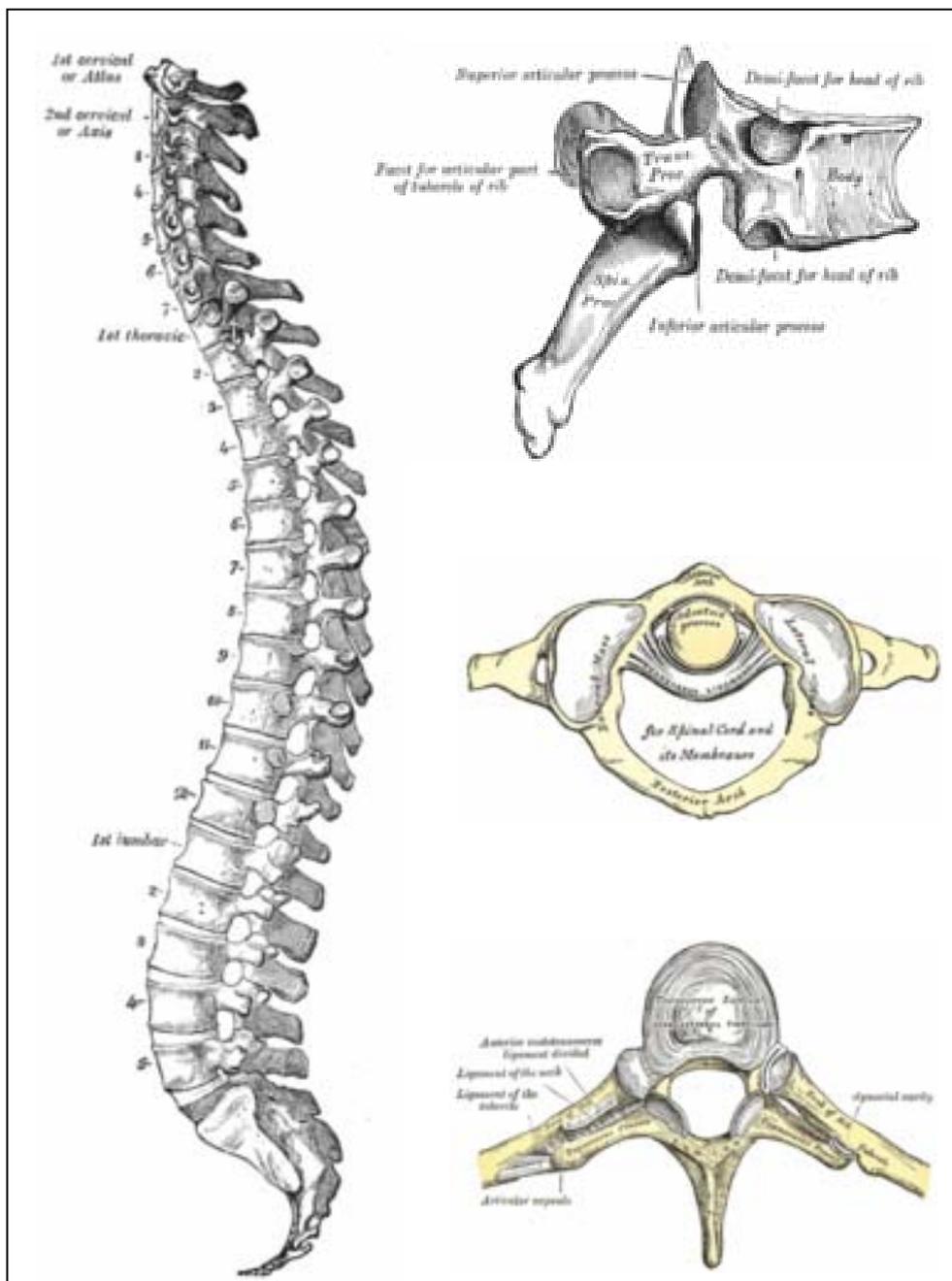
กระดูกสันหลังส่วนอก (Thoracic Vertebrae) จำนวน 12 ชิ้น อยู่ในส่วนอก และมีลักษณะพิเศษคือจะมีจุดเชื่อมต่อสำหรับกระดูกซี่โครง ซึ่งเป็นโครงสร้างสำคัญของช่องอก

กระดูกสันหลังส่วนบั้นเอว (Lumber Vertebrae) จำนวน 5 ชิ้น อยู่ในช่วงเอว และมีขนาดใหญ่เพื่อรองรับน้ำหนักของร่างกายตอนบน และมีส่วนเป็นจุดเกาะของกล้ามเนื้อที่เป็นผนังทางด้านหลังของช่องท้องอีกด้วย

กระดูกสันหลังส่วนกระเบนเหน็บ (Sacral Vertebrae) เดิมมี 5 ชิ้น แต่จะเชื่อมรวมกันเป็นชิ้นเดียว และจะต่อกับกระดูกเชิงกราน (Pelvic Bone) โดยจะมีช่องเปิด (Sacral Foramina) เพื่อเป็นทางผ่านของเส้นประสาทที่ไปยังบริเวณเชิงกรานและขา

² กวาดล บุตรรัตน์, โครงสร้างภายในของพืช (ม.ป.ท., 2535), 11.

กระดูกสันหลังส่วนก้นกบ (Coccygeal Vertebrae) ซึ่งอาจมี 3-4 ชั้น ซึ่งจะเชื่อมกันเป็นกระดูกชิ้นเดียวเป็นกระดูกรูปสามเหลี่ยมที่ปลายด้านล่างสุด

ภาพที่ 3 โครงสร้างทางกายวิภาคของกระดูกสันหลัง

ที่มา : ภาพ:Gray111-Vertebral column.png [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 สิงหาคม 2008. เข้าถึงได้จาก

http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%9E:Gray_111_-

[_Vertebral_column.png](#)

องค์ประกอบของกระดูกสันหลังหนึ่งชิ้น กระดูกสันหลังแต่ละชิ้น จะประกอบด้วย โครงสร้าง ช่องเปิดและแขนงของกระดูกที่ยื่นออกมาจากแนวกลาง ซึ่งได้แก่

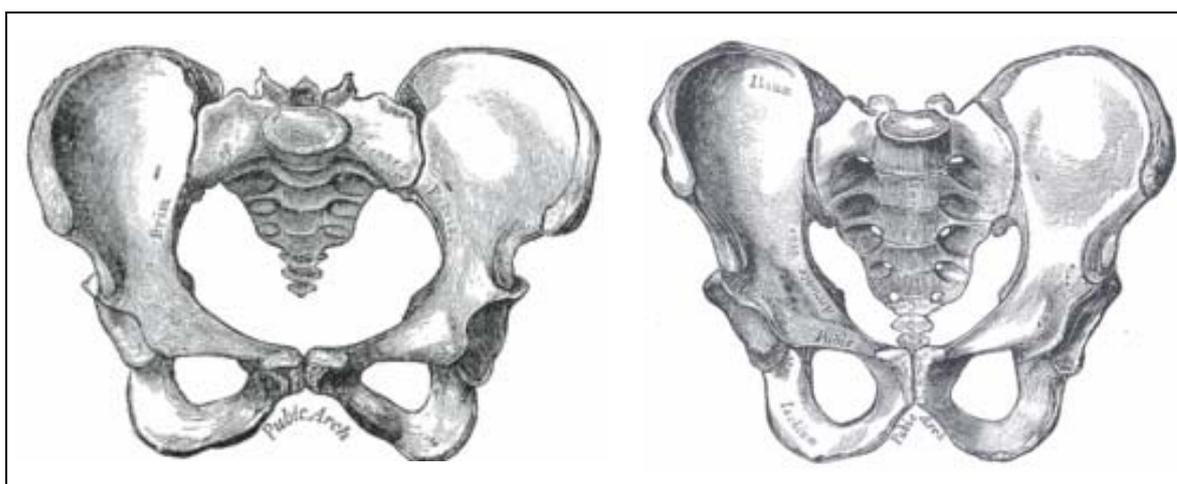
Vertebral Body เป็นแกนกลางของกระดูกสันหลังและเป็นส่วนรองรับน้ำหนัก ติดต่อกับ กระดูกสันหลังถัดไปโดยหมอนรองกระดูกสันหลัง (Intervertebral Discs) และเอ็นต่างๆ ขนาดของ Vertebral Body ของกระดูกสันหลังส่วนล่างจะมากกว่าส่วนบน เนื่องจากต้องรองรับน้ำหนักมากกว่า

Vertebral Arch เป็นส่วนที่ยื่นออกไปจากทางด้านหลังของ Body และจะประกบกัน เป็นส่วนทางด้านข้างและด้านหลังของช่องกระดูกสันหลัง (Vertebral Foramen) ซึ่งภายในช่องนี้จะมี ไขสันหลัง (Spinal Cord) วางตัวอยู่แต่ละ Vertebral Arch จะประกอบด้วยสองส่วน คือ เพดิเซล (Pedicels) ซึ่งต่อกับ Vertebral Body และลามินี (Laminae) มาบรรจบกันที่แนวกลางของกระดูกสันหลัง

Spinous Process เป็นส่วนที่ยื่นออกมาทางด้านหลังและชี้ลงทางด้านล่างของกระดูกสันหลัง และจะเป็นจุดเกาะของกล้ามเนื้อและเอ็นต่างๆมากมาย

Transverse Process เป็นส่วนที่ยื่นออกมาจากรอยต่อระหว่างเพดิเซลและลามินี และยื่นออกมาทางด้านข้างเฉียงไปทางด้านหลังเล็กน้อย และเป็นจุดต่อกระดูกซี่โครงกระดูกสันหลังส่วนอก

Superior and Inferior Articular Processes ยื่นออกมาจากรอยต่อระหว่างเพดิเซลและลามินีของกระดูกสันหลังแต่ละชิ้น ซึ่งจะเป็นจุดที่ต่อกันระหว่างกระดูกสันหลังแต่ละชิ้นนอกจากที่ บริเวณหมอนรองกระดูกสันหลัง

ภาพที่ 4 โครงสร้างกระดูกเชิงกรานในเพศหญิง (ภาพซ้าย) และเพศชาย (ภาพขวา)

ที่มา : ภาพ:Gray111-Vertebral_column.png [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 สิงหาคม 2008. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%9E:Gray242.png>

เชิงกราน (Pelvis) เป็น โครงสร้างกระดูกของร่างกายที่อยู่ปลายล่างของกระดูกสันหลัง จัดเป็นส่วนหนึ่งของโครงกระดูกยางค์ (Appendicular Skeleton) กระดูกเชิงกรานประกอบด้วยกระดูกสะโพก (Hipbone) , กระดูกใต้กระเบนเหน็บ (Sacrum) , และกระดูกก้นกบ (Coccyx) กระดูกสะโพกประกอบด้วยกระดูกย่อยๆ 3 ชิ้น ได้แก่ กระดูกปีกสะโพก (Ilium) , กระดูกก้น (Ischium) , และกระดูกหัวหน้า (Pubis) กระดูกปีกสะโพกเป็นกระดูกที่ใหญ่ที่สุดและเป็นส่วนบนสุด กระดูกก้นเป็นส่วนที่อยู่ด้านหลังเยื้องด้านล่าง และกระดูกหัวหน้าเป็นส่วนหน้าของกระดูกสะโพก กระดูกสะโพก 2 ชิ้น จะมาเชื่อมกันทางด้านหน้าเป็นแนวประสานหัวหน้า (Symphysis Pubis) และเชื่อมด้านหลังกับกระดูกใต้กระเบนเหน็บ เชิงกรานจะประกบกันเป็นเบ้าของข้อต่อสะโพก เกิดเป็นกระดูกโอบรยางค์ล่าง (หรือรยางค์หลัง)³

อิทธิพลจากสังคมและสิ่งแวดล้อม

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตหนึ่งในธรรมชาติ หากผ่าตัดร่างกายแล้วนั้นจะพบว่าระบบภายในไม่ได้มีความแตกต่างอะไรไปจากระบบกายวิภาคศาสตร์หรือสรีรวิทยาในสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ทั้งสัตว์และพืชกล่าวคือ ล้วนแต่ประกอบไปด้วยกลไกที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตอยู่เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นระบบการหายใจ การย่อยอาหาร การขับถ่าย การสืบพันธุ์ และกระบวนการทางเคมีฟิสิกส์ต่างๆ แต่เหนือสิ่งอื่นใดที่ทำให้มนุษย์มีความซับซ้อนยิ่งไปกว่าสิ่งมีชีวิตอื่นๆ คือ เรื่องทางพฤติกรรมทางวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งเป็นมิติที่มีอยู่เฉพาะในการดำรงชีวิตของมนุษย์เท่านั้น⁴

มนุษย์ทุกคนจึงมีการสั่งสมประสบการณ์ถึง 2 ทาง อันได้แก่ การสั่งสมตามหลักของชีววิทยา หรือตามพันธุศาสตร์อันเป็นกลไกธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตแต่ละชนิด (อันมีลักษณะเทียบได้กับวงปีในต้นไม้) กอปรกับการสั่งสมอันเกิดจากทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งร่องรอยของการสั่งสมนี้อาจมีปรากฏให้เห็นอยู่ทั้งในร่างกายภายนอก และในสภาวะจิตใจภายในของมนุษย์แต่ละคน

³เชิงกราน [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 สิงหาคม 2008. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%B2%8A%E0%B8%87%E0%B4%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99>

⁴ มาร์สตัน เบทส์, มนุษย์กับธรรมชาติ งานแปลของสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ อดับที่ 59 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2523), 2-5.

อิทธิพลจากแนวความคิดและปรัชญา

พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า “สรรพสิ่งย่อมเกิดขึ้นและดับไป” เป็นคำอธิบายว่า สภาวะของธรรมชาตินั้นมีลักษณะเลื่อนไหลและเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา คำสั่งสอนเรื่องความไม่เที่ยง รวมไปถึงความคิดในเรื่องความไร้ตัวตน ไร้อัตตานั้น เป็นพื้นฐานสำคัญที่ก่อให้เกิดการแสวงหาคำตอบเรื่องการหลุดพ้น พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ถึงหลักอริยสัจ 4 ในอริยสัจข้อแรก เป็นการแสดงลักษณะสภาวะของมนุษย์ อันได้แก่ทุกข์ อันจะเกิดขึ้นจากความพยายามที่จะต้านกระแสของชีวิต และพยายามยึดเอารูปลักษณะอันใดอันหนึ่งอย่างตายตัว อริยสัจข้อที่สอง อันกล่าวถึงสาเหตุแห่งทุกข์ กล่าวคือมนุษย์เรามีความทะยานอยากที่จะยึดอยู่กับสิ่งซึ่งเราเห็นว่ามั่นคงและเที่ยงแท้ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วสิ่งเหล่านี้คงอยู่ได้เพียงชั่วคราวและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่วนอริยสัจข้อสามกล่าวชี้ให้เห็นว่ามีหนทางที่จะก้าวผ่านสภาพความเปลี่ยนแปลงที่ไร้ที่สิ้นสุดนี้ได้ คือ นิพพาน และในอริยสัจข้อที่สี่ ได้กล่าวถึงอริยมรรค อันเป็นหลักปฏิบัติที่จะพัฒนาตนไปสู่สภาพแห่งการหลุดพ้น

จุดมุ่งหมายในการสร้างผลงานศิลปะของข้าพเจ้าอาจไม่ได้มีจุดมุ่งหมายสูงสุดไปสู่ขั้นนิพพาน หรือการหลุดพ้นใดๆ เนื่องด้วยสภาวะดังกล่าวอาจจะไกลจากความเป็นมนุษย์ปุถุชนมากเกินไป ข้าพเจ้าจึงเพียงต้องการที่จะสะท้อนให้เห็นสภาพตามจริงของธรรมชาติ โดยมีนัยยะว่า ร่องรอยจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ฝังอยู่ในชีวิตมนุษย์แต่ละคนนั้น มีการสั่งสมเพิ่มพูนไปเรื่อยๆ ตามระนาบของเวลาซึ่งเดินไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดนิ่ง ร่องรอยในชีวิตมนุษย์นั้นคือเครื่องบอกชี้ถึงการเคยเกิดขึ้น การเคยมีอยู่ ซึ่งถึงเวลาหนึ่งก็สิ้นสุดลง วนเวียนอยู่อย่างนี้ไปเรื่อยๆ

อิทธิพลและแรงกระตุ้นจากศิลปกรรม

รูปแบบการสร้างงานศิลปะของข้าพเจ้า มีความสอดคล้องกับประติมากรรมสมัยใหม่โดยไม่ได้อิงกับลัทธิทางศิลปะใดๆ เป็นพิเศษ ด้วยเหตุว่า ศิลปะในช่วงพุทธศตวรรษ 25 นี้ มีลักษณะที่เป็นนานาชาติ กอปรกับค่อนข้างมีรูปแบบเฉพาะตัวศิลปิน อย่างไรก็ตามก็ดี ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าก็เน้นที่การให้คุณค่าแก่รูปทรงอินทรีย์ (Organic Form) อันเป็นรูปของสิ่งที่มีชีวิต หรือ คล้ายกับสิ่งมีชีวิตที่สามารถเจริญเติบโต เคลื่อนไหว หรือเปลี่ยนแปลงรูปได้ เช่น รูปของคน สัตว์ พืช เป็นต้น โดยการเน้นที่ความกลมกลืนกัน ความหลากหลาย ความละเอียดอ่อน และความเป็นเอกลักษณ์ทางรูปทรง⁶

⁵ ฟริตจอฟ คาปรา, ตัวแห่งฟิสิกส์ (กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า(1988), 2532), 201-208.

⁶ อัสนีย์ ชูอรุณ, ประติมากรรมและสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ (กรุงเทพฯ : โอ เอส พรีนติ้ง, 2535), 21.

โดยทั้งนี้ได้นำมาผสมผสานเข้ากับแนวความคิดที่จะสร้างงานประติมากรรมที่แสดงให้เห็นความเคลื่อนไหว (Movement) และแสดงความสอดคล้องกับสภาวะภายในของข้าพเจ้า

Antone Bruinsma เป็นหนึ่งในบรรดาศิลปินแห่งยุคศิลปะสมัยใหม่ที่สร้างสรรค์ผลงานโดยการนำรูปทรงอินทรีย์มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหินสลัก โดยเน้นการคลี่คลายรูปทรงที่นำไปสู่การแสดงออกถึงความเคลื่อนไหว (Movement) ของชิ้นงาน ให้สัมพันธ์ไปพร้อมๆ กับการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวศิลปิน ซึ่งรูปแบบในการสร้างสรรค์เช่นนี้ มีแนวความคิดไปในทิศทางเดียวกับหลักการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้าในชุดนี้

ภาพที่ 5 Penetration of the Wind. แกรนิต ขนาด 300x 120x 45 ซม. โดย Antone Bruinsma
ที่มา : [Antone Bruinsma](http://www.stonesculpture.com/au) [Online], accessed 6 August 2008. Available from <http://www.stonesculpture.com/au>

ภาพที่ 6 The Rose : Rhythm of Love . ไม้ทราบขนาด โดย Antone Bruinsma
ที่มา : [Antone Bruinsma](http://www.stonesculpture.com/au) [Online], accessed 6 August 2008. Available from <http://www.stonesculpture.com/au>

บทที่ 3

องค์ประกอบทางศิลปะและกระบวนการสร้างสรรค์

สำหรับการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการค้นหา ลักษณะเฉพาะและรูปแบบทางศิลปะเฉพาะตนเอง ทั้งนี้ในผลงานชุด “วงปีแห่งชีวิต” ต้องการค้นหา วัตถุทางศิลปะในงานประติมากรรม ที่สื่อให้เห็นความซับซ้อนของเส้นรอบวง อันเชื่อมโยงเข้ากับการ กล่าวถึงสาระของชีวิต ประสบการณ์ และเวลาที่หมุนเคลื่อนไปตลอดเวลา ทั้งนี้โจทย์สำคัญอีก ประการหนึ่งคือ การคลี่คลายรูปทรง ขนาด สัดส่วนประติมากรรม กับพื้นที่ว่างให้มีความสอดคล้อง สัมพันธ์ และคงใจความสำคัญของสารที่ต้องการสื่อไปยังผู้ชมไปพร้อมๆ กัน

องค์ประกอบทางศิลปะ

1. ปริมาตร

เป็นปริมาตรที่เกิดจากรูปทรงอินทรีย์ (Organic Form) จากโครงสร้างของเซลล์กระดูก ส่วน เชิงกราน (Pelvis Bone) และเชื่อมต่อจากส่วนกระดูกสันหลัง (Rip Cage) ซึ่งนำมาคั่นหารูปทรง ใหม่ โดยอาศัยการบิด พลิก และอาศัยมุมมองใหม่ๆ มาทำการคั่นหารูปทรง ทั้งนี้ จากการทดลอง คั่นหารูปทรง จึงได้เป็นลักษณะของปริมาตรมีหน้าตัดแบนตามแนวนอนของรูปทรง ที่เกิดจาก ลักษณะของการผ่า ซึ่งทำให้เห็นถึงความสลับซับซ้อนของรูปทรงภายใน

ต่อจากนั้น จึงทำการคลี่คลาย ตัดทอน โดยใช้รูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) เข้ามา ผสมเพื่อให้เกิดความลงตัว ทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างรูปทรง เกิดความเป็นเอกภาพในการสร้าง ปริมาตร จนเป็นตัวผลงานประติมากรรมที่สามารถสื่อความหมายตามแนวคิดได้อย่างสมบูรณ์

2. โครงสร้าง

เป็น โครงสร้างที่มาจากรูปทรงของกระดูกส่วนเชิงกราน (Pelvis Bone) และส่วนปลาย ของกระดูกสันหลัง (Rip Cage) เป็นลักษณะ โครงสร้างที่มีทั้งความโค้ง ความลึก ระนาบ การทับซ้อน ตามลักษณะของ โครงสร้างกระดูก โดยโครงสร้างนี้เกิดขึ้นจากแผ่นระนาบที่ซ้อนกันอย่างพอดี และ ปิดทับด้วยแผ่นเหล็กที่ตัดเตรียมไว้เพื่อการซ้อนกัน เพื่อให้เกิดรูปทรงของ โครงสร้างที่ชัดเจน

3. เส้น

เส้นรอบนอกแสดงถึงรูปทรงของกระดูก ที่ถูกตัดทอนและผสมผสานกับรูปทรงเรขาคณิต อีกทั้งเส้นที่ปิดทับเส้นรอบนอกที่สร้างรูปทรงนั้นมีลักษณะเป็นรูปทรงที่ทับกัน แสดงการเคลื่อนไหว เป็นการแสดงอาการราวกับว่ามีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา

เส้นที่เกิดจากรูปทรงภายใน มีลักษณะเป็นวง จากใหญ่ ไปหาวงที่เล็กที่สุด มีลักษณะทะลุ สามารถมองเห็นถึงอีกฝั่ง ดูราวกับว่าไม่มีวันจะจบสิ้น เส้นขอบของวงที่อยู่ด้านในมีลักษณะเป็นริ้ว ช่วยลดตาให้เห็นว่า เส้นเกิดการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน

4. ขนาดและสัดส่วน

ผลงานประติมากรรมชุดนี้ มีขนาดและสัดส่วนแตกต่างกันไป ดังนี้

ผลงาน “ชีวิตและกาลเวลา 1” มีลักษณะแคบและสูง มีความลึก มีระดับและเส้นสูงต่ำไม่เท่ากัน ทำให้จุดรับน้ำหนักและสัมผัสน้อย เป็นรูปกระดูกเชิงกรานในมุมมองที่ถูกวางตะแคง

ผลงาน “ชีวิตและกาลเวลา 2” ได้รับความบันเทิงใจ จากรูปทรงของกระดูกสันหลังในแนวตัดจากจุดศูนย์กลาง มีลักษณะโครงสร้างเป็นรูปทรงกลม มีความลึกทะลุถึงกันทั้งสองฝั่ง มีเส้นรอบนอกเป็นรัศมีชี้ออก ตามเส้นรอบนอกของกระดูกสันหลัง

ผลงาน “ชีวิตและกาลเวลา 3” ใช้รูปทรงของข้อกระดูกสันหลังในแนวตัดเช่นกัน แต่มีลักษณะการจัดวาง กลับหัว และมีรัศมีแผ่ออกเป็นรูปทรงครึ่งวงกลม ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวของรูปทรง และเรื่องของกาลเวลา มีขนาดไม่ใหญ่เท่าผลงานสองชิ้นแรกในข้างต้น

5. ลักษณะผิวรอบนอก

มีลักษณะเป็นเส้นตรง เพื่อสร้างให้เกิดการเคลื่อนไหว การสร้างมิติ (Dimension) และทิศทางการเคลื่อนไหว ตามลักษณะทางทัศนธาตุเส้นเป็นตรงการสำคัญที่ชี้ให้เห็นทิศทางของการเคลื่อนไหว

6. น้ำหนัก

เนื่องจากวัสดุที่ใช้เป็นเหล็ก น้ำหนักไม่สูงมาก เนื่องจากไม่ได้สร้างให้ตัน เนื่องจากผลงานดูโปร่ง ทำให้ผลงานดูมีมวลเบา แม้ว่า รูปทรงภายนอกจะหนาและหนัก ในขณะที่รูปทรงภายใน ทำให้เกิดมวลเบาในความรู้สึกของผู้ชม

7. วัสดุ

ใช้แผ่นโลหะในการสร้างผลงาน มีความคงทน และสามารถตัดและขึ้นรูปได้ โดยไม่ลำบากมากนัก สำหรับผลงานที่ 1 มีการนำวัสดุแสดนเลต มาผสมผสานกับแผ่นเหล็กเพื่อให้เกิดความมันวาว และการสะท้อน

กระบวนการในการสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารูปทรงทางกายภาพจากโครงสร้างและเส้นรอบนอกของสิ่งมีชีวิตได้แก่ วงปีของต้นไม้ กระดูกสันหลัง กระดูกเชิงกรานของมนุษย์ เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของรูปแบบ จังหวะของการเกิดเส้น จังหวะของการเกิดเลเยอร์ เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการสร้างแบบร่าง 2 มิติ โดยการศึกษาเพิ่มเติมจากของจริง จากภาพถ่าย เว็บไซต์ และเอกสารประกอบการปฏิบัติงานครั้งก่อนๆ ของตนเอง เพื่อทบทวน เปรียบเทียบ และประเมินจุดเด่น จุดด้อย และข้อควรปรับปรุงจากงานครั้งก่อน

ภาพที่ 7 ตัวอย่างวงปีไม้ที่นำมาศึกษาเพื่อร่างแบบ

ภาพที่ 8 โครงกระดูกที่นำมาศึกษาเพื่อร่างแบบ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาลักษณะต่างๆ ของเส้น ของวัสดุ เทคนิค ตลอดจนวิธีการจัดการกับองค์ประกอบต่างๆ ที่จะนำมาสนับสนุนในการสร้างสรรค์รูปทรงของประติมากรรม ได้อย่างสอดคล้องกับความประสงค์ของข้าพเจ้า นำข้อมูลข้างต้นมาศึกษาในเชิงวิเคราะห์ ประมวลผลร่วมกัน และนำมาปรับปรุงแบบร่าง ทำการตัดทอนและแก้ไขส่วนต่างๆ เพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมมีความถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงกับความต้องการและทัศนคติให้มากที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ผ่านกระบวนการมาสร้างเป็นโครงร่าง 2 มิติ และ 3 มิติในที่สุด โดยการทำโมเดล ขึ้นรูปจากกระดาษแข็ง โดยพยายามควบคุมโครงร่างโดยรวมให้เป็นไปตามภาพร่าง เพื่อตรวจสอบมุมมองเรื่องของ ขนาด จังหวะ เส้น รูปทรง สัดส่วน พื้นผิว พื้นที่ว่าง ตลอดจนความซับซ้อนของรูปทรง ซึ่งนำไปสู่การกำหนดวิธีการจัดการทางเทคนิค และทางวัสดุต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 ขยายแบบร่างลงบนกระดาษให้มีขนาดเท่ากับผลงานจริง โดยแยกเป็นชิ้นส่วนต่างๆ ตามที่ควรใช้ในการประกอบเป็นผลงานจริง โดยการขยายแบบร่างจำเป็นต้องให้ได้ขนาดที่ตรงตามความต้องการและให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับเทคนิคและวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ตรวจสอบความถูกต้อง และทำการแก้ไขปัญหา แล้วนำแบบร่างที่ได้รับการปรับแก้มาทาบกับแผ่นเหล็กเพื่อตัดแยกเป็นชิ้นส่วนต่างๆ

ขั้นตอนที่ 5 ทำการขึ้นรูปของชิ้นงานประติมากรรมด้วยเหล็ก และเก็บรายละเอียดตามที่มีการกำหนดในเบื้องต้น โดยใช้เทคนิคการเชื่อมโลหะ จนเสร็จเป็นผลงานประติมากรรมชิ้นสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 6 เรียบเรียงข้อมูลในการปฏิบัติงาน และถ่ายภาพประกอบ เพื่อจัดทำเป็นรูปเล่มเอกสารประกอบผลงานศิลปะนิพนธ์

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการขยายแบบร่างเพื่อตัดแยกชิ้นส่วน

ภาพที่ 10 ขั้นตอนการขึ้นรูปชิ้นงาน โดยแยกเป็นชิ้นส่วนย่อยก่อนนำมาประกอบ

ภาพที่ 11 ขั้นตอนการเตรียมงานก่อนประกอบ

ภาพที่ 12 ขั้นตอนการประกอบเป็นชิ้นงานจริง

บทที่ 4

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในช่วงการศึกษาระดับปริญญาโท ข้าพเจ้าได้เกิดการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่องทั้งในเชิงของความคิดและตัวรูปแบบผลงาน ซึ่งอาจแบ่งเป็นช่วงของการพัฒนาการสร้างสรรค์ออกได้เป็นระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงศิลปะนิพนธ์ระดับปริญญาตรี

“ห้วงลึกแห่งสภาวะจิต” (Deep Soul of My Life) เป็นผลงานประติมากรรมในระดับปริญญาตรี แนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนออารมณ์และความรู้สึกที่อยู่ในส่วนลึกของตนเอง อันประกอบขึ้นมาจากประสบการณ์ ความคิด ความฝัน ความงาม และความหวาดกลัวที่ขุดค้นขึ้นมาเพื่อหาสาระอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงาน ในช่วงนี้จึงแสดงให้เห็นถึงความรู้ ประสบการณ์ด้านทัศนศิลป์และสุนทรียศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงวุฒิภาวะทางด้านศิลปะของข้าพเจ้า

ภาพที่ 13 “ห้วงลึกแห่งสภาวะจิต 1”
175x175x130 ซม. เชื่อมโลหะ

ภาพที่ 14 “ห้วงลึกแห่งสภาวะจิต 2”
80x170x150 ซม. เชื่อมโลหะ

สำหรับเทคนิควิธีการในการนำเสนอ ข้าพเจ้าเลือกใช้การเชื่อมเหล็กโดยเชื่อมจากภายใน ออกมาสู่ภายนอก เพื่อให้เกิดภาพรวมที่มีรายละเอียดชัดเจน และอัดแน่นไปด้วยมวลมิติของผลงาน โดยแสดงออกผ่านรูปทรงที่ได้จากธรรมชาติ หรือ อินทรีย์รูป

โดยผลงานชิ้นแรก รูปทรงของมนุษย์ครึ่งตัวมาตัดทอนและใช้สายใยของกิ่ง ก้าน ใบของ ต้นไม้เข้ามาเกาะเกี่ยวและจับยึดกันเป็นรูปทรงของประติมากรรม และผลงานชิ้นที่สองเป็นการนำ รูปทรงของต้นไม้ทะเลและรูปร่างของเงามนุษย์มาเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยปรับให้ รูปทรงมีความอิสระมากขึ้น แต่ยังคง แม้ว่าผลงานทั้งสองชิ้นนี้ จะต่างกันทั้งในเรื่องของขนาด และ รูปทรง แต่ก็มิได้ต่างกันในการนำเสนอสาระในเรื่องของสภาวะแห่งอารมณ์ของข้าพเจ้า

ระยะที่ 2 การพัฒนาการสร้างสรรค์ในช่วงก่อนศิลปะนิพนธ์

ผลงานประติมากรรมในชุด “วงปี 1” (Annual Ring 1) และ “วงปี 2” (Annual Ring 2) ได้รับแรงบันดาลใจมาจากความงามของรูปทรงธรรมชาติในรูปทรงและเนื้อหาสาระที่มีความอิสระ เคลื่อนไหว และเปลี่ยนรูปไปตามสภาพ ข้าพเจ้าถือเอาวงปีของต้นไม้เป็นหัวข้อในการศึกษา ค้นคว้าเพื่อสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ โดยเห็นสาระสำคัญที่ว่า วงปีของต้นไม้มีความสามารถ อย่างดียิ่งในการสะท้อนถึงสภาวะการณต่างๆ ที่อยู่รอบตัวมันเอง ทั้งสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เป็น ตัวบ่งชี้ถึงความหมายในวันและเวลา ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ที่ต้นไม้พึงจะได้รับจากสายลม แสงแดด ความชุ่มชื้นจากน้ำฝน และพื้นดิน

ภาพที่ 15 “วงปี 1”

120 x140x120 ซม. เชื่อมโลหะ

ภาพที่ 16 “วงปี 2”

80x240x80 ซม. เชื่อมโลหะ

ด้วยการพิจารณาถึงสาระของธรรมชาติเป็นความจริงที่เกิดขึ้นอยู่นี้ ข้าพเจ้าได้มองผ่าน ลักษณะวงปีของต้นไม้ ได้เกิดแง่มุมนำมาวิเคราะห์ถึงรูปแบบการเกิดและการเจริญเติบโตของวงปีใน สภาวะการณต่างๆ และค้นหากระบวนการทางการสร้างองค์ประกอบเพื่อให้เกิดความลงตัวในการ

สร้างประติมากรรม กล่าวคือ เป็นการนำลักษณะจากกายภาพของธรรมชาติ ลักษณะความเป็นไป รูปแบบของโครงสร้างทางกายภาพภายในต้นไม้ มาเชื่อมโยงเข้ากับปรัชญาแนวคิดของตน ที่มุ่งเน้น การสะท้อนเรื่องของกาลเวลาและประสบการณ์ในชีวิต โดยนำมาทดลองกับเทคนิคการเชื่อมเหล็ก เพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นผลงานประติมากรรม

ระยะที่ 3 การพัฒนาการสร้างสรรค์ในช่วงศิลปะนิพนธ์

ในระยะนี้ ข้าพเจ้าได้นำความรู้ความเข้าใจที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากการทดลองในช่วงก่อน ศิลปะนิพนธ์ เกี่ยวกับเรื่องรูปแบบการเจริญเติบโต และรูปแบบโครงสร้างทางกายภาพของสิ่งมีชีวิต ตามธรรมชาติ (วงปีในต้นไม้ใหญ่ และเซลล์เนื้อเยื่อกระดูกในมนุษย์) มาเชื่อมโยงเข้ากับทัศนธาตุที่มี อยู่จริงในสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติ (เส้น สี จังหวะ พื้นที่ว่าง พื้นผิว ปริมาตร ฯลฯ) ซึ่งได้คลี่คลาย ออกมาเป็นประติมากรรมในลักษณะอินทรีย์รูป (Organic Form) โดยนำมาผสมเข้ากับตัววัสดุ เทคนิค วิธีการทำงานในระดับที่ซับซ้อนขึ้นจากที่ผ่านมา

กล่าวคือ ผลงานศิลปะในชุดนี้ ได้รับแรงบันดาลใจมาจากรูปทรงของเซลล์ไขกระดูก โดย นำเสนอเรื่องราวจากรูปทรงภายนอกและความซับซ้อนภายใน โดยเน้นถึงเรื่องราวปรัชญาและเวลา โดยทำการทดลองหารูปทรงในแบบที่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น การใช้รูปทรงอันเกิดจากระนาบในแนว ตัดขวาง (Section) รวมถึง การลดทอน หรือการเพิ่มเติม ให้เห็นไปตามความงามที่สามารถต่อเนื่องได้ โดยเลือกใช้รูปทรงของกระดูกที่สำคัญในร่างกายมนุษย์ มานำเสนอ เช่น รูปทรงจากกระดูกเชิงกราน (Pelvis Bone) และกระดูกสันหลัง (Rib Cage) โดยจากการทดลองหารูปทรง ใหม่ๆ นี้ ทำให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับรูปทรงและโครงสร้างที่ปรากฏในวงปีของต้นไม้ใหญ่

ความซับซ้อนทางโครงสร้างและรูปทรงของเซลล์กระดูกที่เกิดขึ้นนี้จึงกลายเป็นที่มาของ และแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานชุดนี้ เอนำความเชื่อมโยงเข้ากับลักษณะปรากฏของวงปีต้นไม้ และปรัชญา แนวความคิด ตลอดจนเทคนิคการทำงานจากการสร้างผลงานก่อนหน้า มาพัฒนาต่อ ยอดเพิ่มจากเดิม

ผลงานชิ้นที่ 1 : ชีวิตและกาลเวลา 1

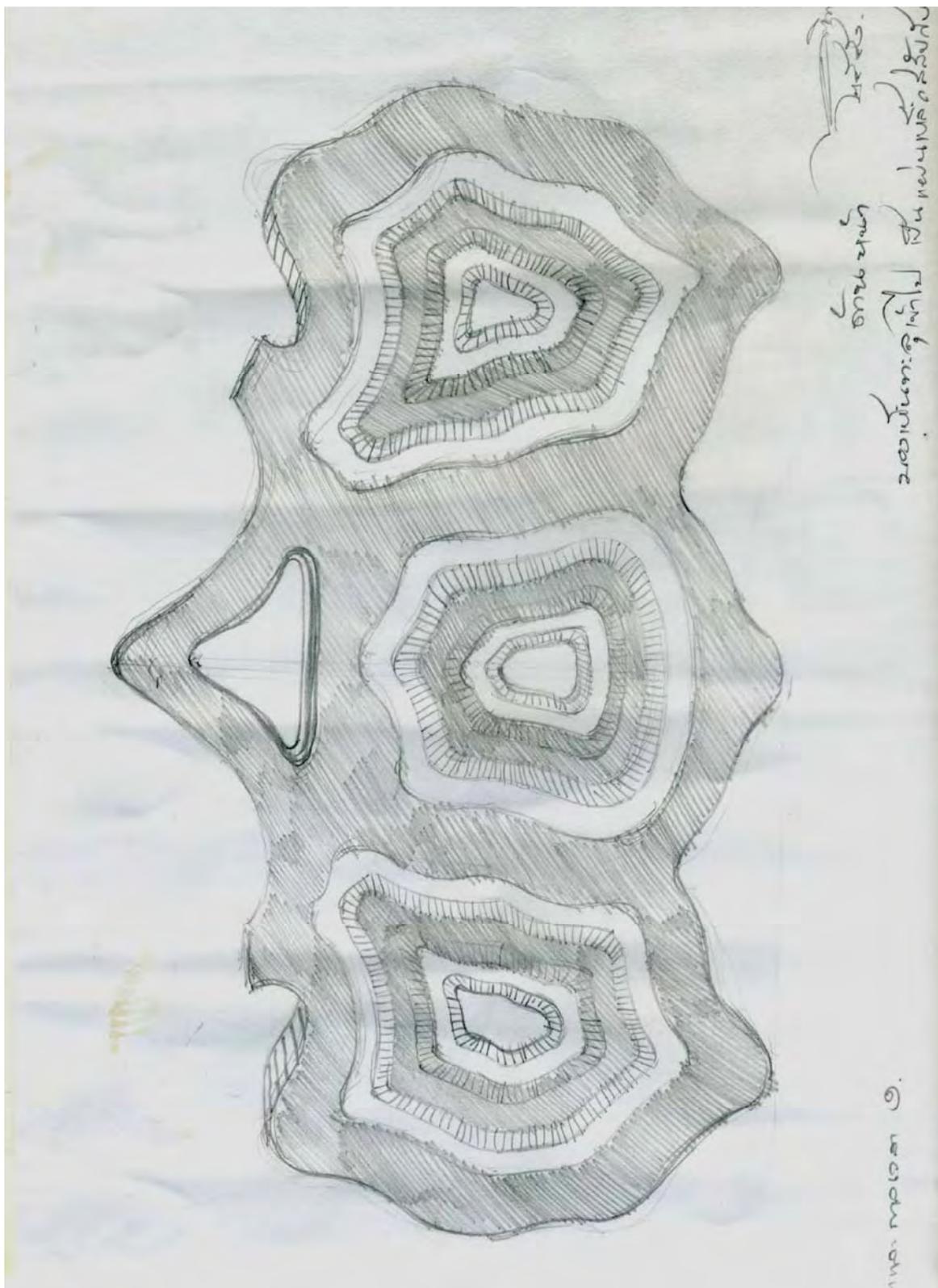
ข้าพเจ้ามุ่งเน้นถึงสาระในเรื่องของกาลเวลา ในเรื่องของประสบการณ์ รวมถึงการป่วยไข้ที่เกิดขึ้น กับกระดูก อาทิ ความเจ็บปวด ความปวดเมื่อยที่นับวันจะทวีคูณยิ่งขึ้นตามวัย หรือ การผ่านร้อนผ่านหนาว ล้วนแต่เป็นเรื่องบ่งบอกถึงการก่อเกิดประสบการณ์แทบทั้งสิ้น ข้าพเจ้าเลือกเอาลักษณะของกระดูกเชิงกรานตรงขึ้นส่วนที่เชื่อมต่อกับกระดูกก้นกบ โดยเลือกใช้รูปทรงในระนาบที่มองเห็นจากด้านบน (Top-view) กระดูกในส่วนนี้ มีนัยยะสำคัญปรากฏทั้งในเรื่องของการรองรับน้ำหนักจากส่วนบนของร่างกาย และจำแนกวัย รวมทั้งเพศภาวะชาย-หญิงที่ต่างกัน

วิธีการสร้างรูปทรงมีลักษณะแบ่งออกเป็นสามส่วนประกอบสามส่วน ซึ่งหยิบยืมวิธีการตัดทอน โดยอาศัยลักษณะการต่อกันของกระดูกในส่วนอื่นๆ วิธีการจัดวางมีลักษณะในลักษณะตั้งขึ้น เพื่อสร้างมุมมองที่ต่างออกไปจากความเป็นจริง ซึ่งทำให้เห็นว่า จุดสัมผัสศูนย์กลาง และก่อให้เกิดมวลเบาแก่รูปทรงของประติมากรรม เส้นรอบวงที่ซ้อนกัน เป็นไปตามเส้นรอบนอก รวมถึง ริวที่เกิดขึ้นที่วงด้านในช่วยขบขันให้เห็นว่ามีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา รูปทรงทั้งสามส่วน เป็นลักษณะเดียวกัน รูปทรงส่วนกลางถูกยกขึ้นสูง เพื่อสร้างความรู้สึกให้เห็นการเคลื่อนไหวให้เห็นว่า รูปทรงที่อยู่ด้านล่าง และรูปทรงในส่วนที่ถูกยกขึ้นนั้นสามารถที่จะเคลื่อนไหวสลับสับกัน เหมือนกลไกในเครื่องยนต์

เส้นรอบนอกของรูปทรงเกิดจากการซ้อนเหลือไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องในการเคลื่อนไหวราวกับว่า เกิดการหมุนไปตามเส้นรอบนอกของตนเอง แต่เมื่อมองในภาพรวมโดยเกิดจากการประกอบของชิ้นส่วน 3 ส่วน ทำให้เห็นความประสานในการเคลื่อนไหว ที่มีการสลับกันไปเหมือนเพลาลูกสูบที่ขับเคลื่อนชีวิตของตน

ภาพที่ 17 แบบร่าง 2 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 1”

ภาพที่ 18 แบบร่าง 2 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 1”

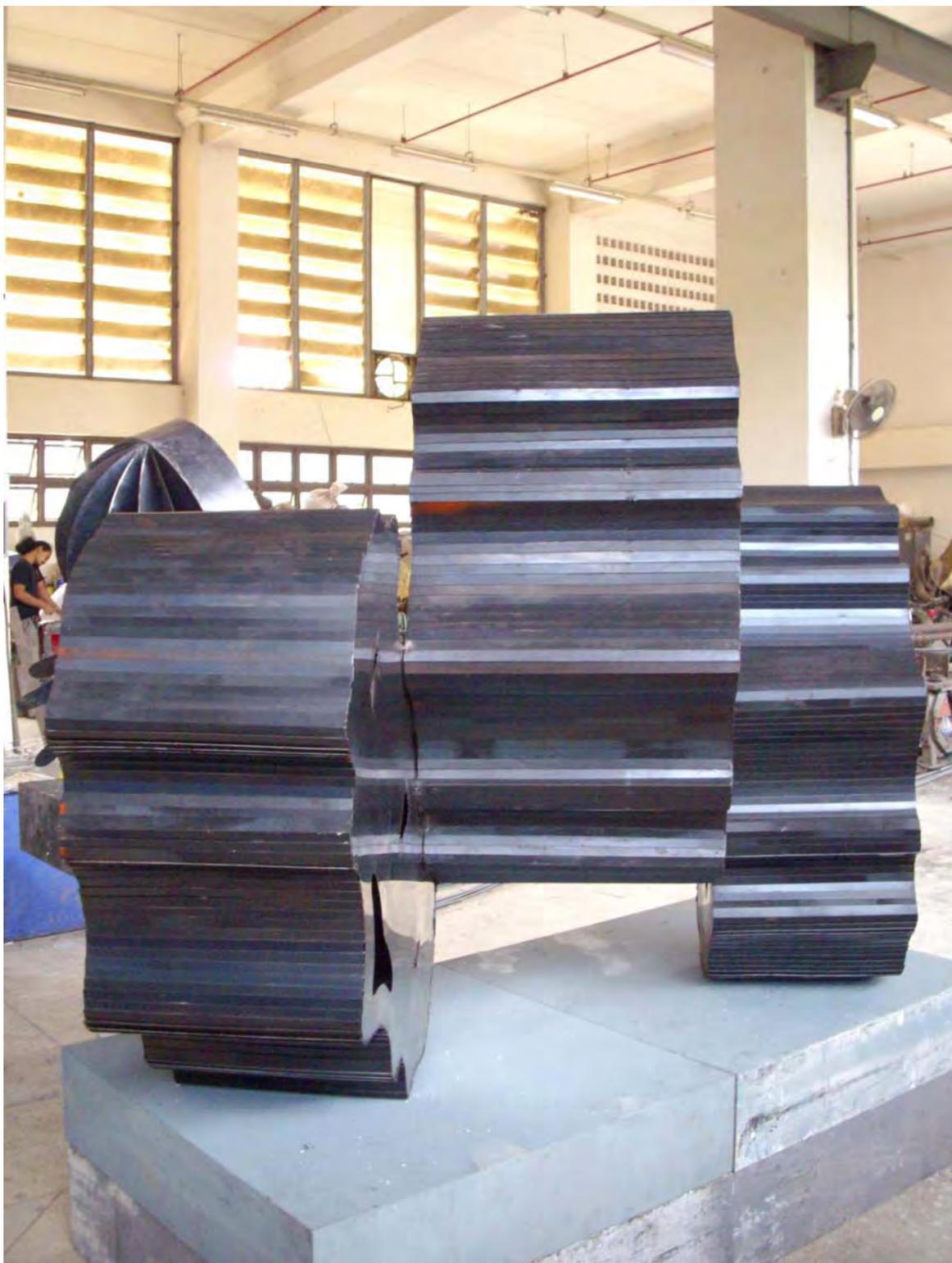
ภาพที่ 19 แบบร่าง 3 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 1”

ภาพที่ 20 ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 1”
190x150x155 ซม. เทคนิค เชื่อมโลหะ

ภาพที่ 21 ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 1”
190x150x155 ซม. เทคนิค เชื่อมโลหะ

ภาพที่ 22 ผลงานประติมากรรม "ชีวิตและกาลเวลา 1"
190x150x155 ซม. เทคนิค เชื่อมโลหะ

ภาพที่ 23 ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 1”
190x150x155 ซม. เทคนิค เชื่อมโลหะ

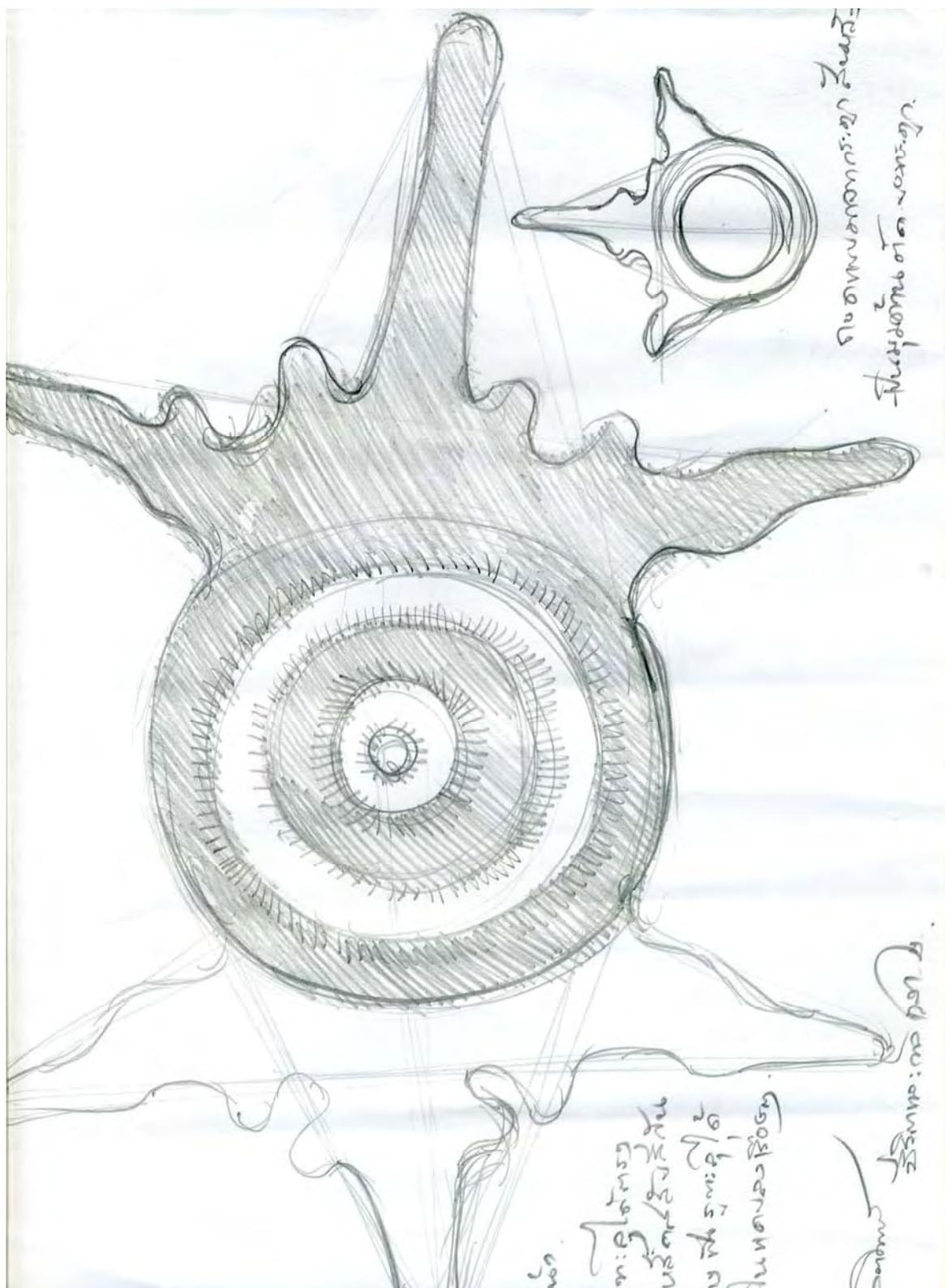

ภาพที่ 24 ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 1”
190x150x155 ซม. เทคนิค เชื่อมโลหะ

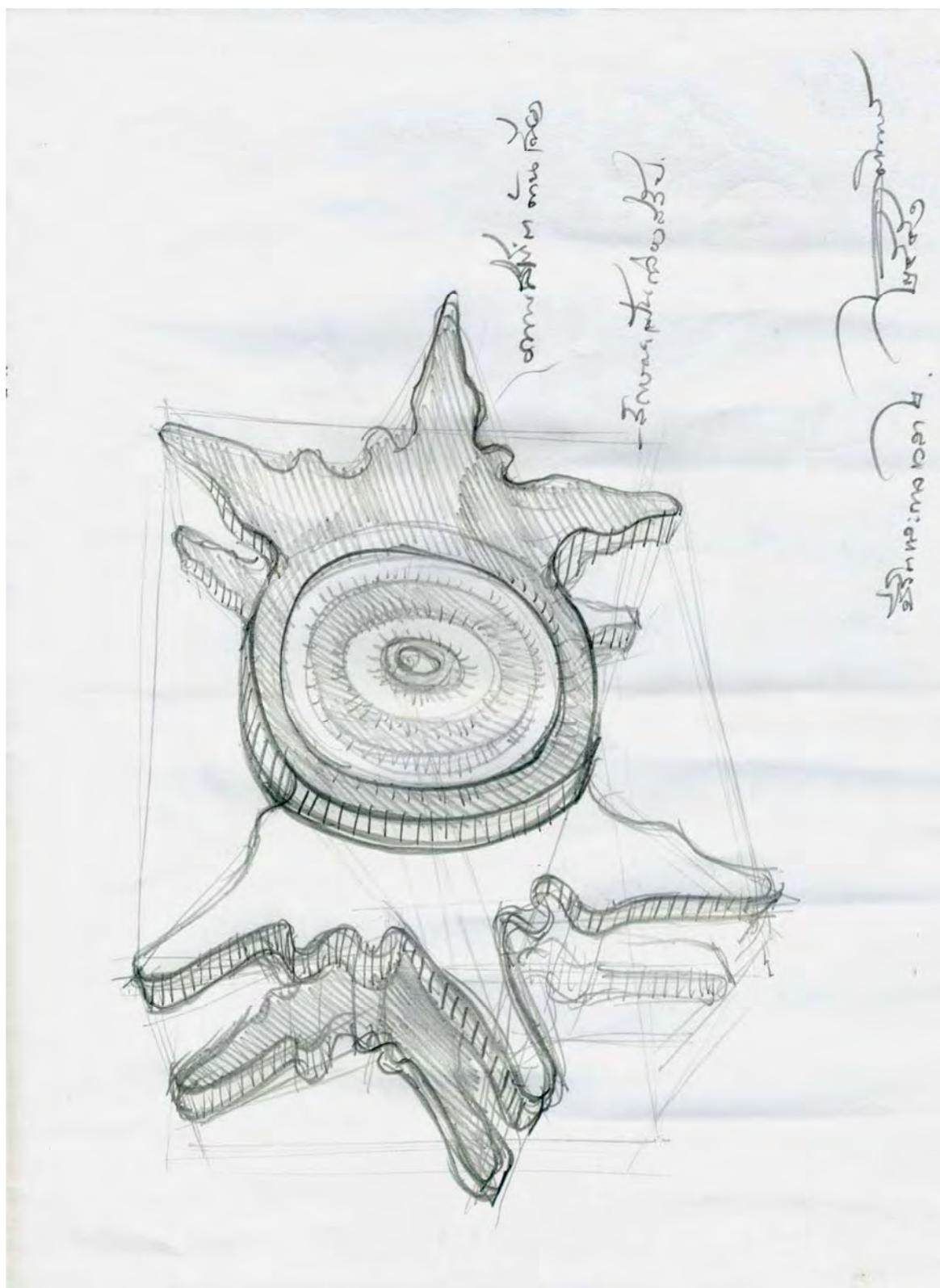
ผลงานชิ้นที่ 2 : ชีวิตและกาลเวลา 2

ข้าพเจ้าต้องการแสดงให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวในลักษณะของการวนตัดกันไปมาอย่างต่อเนื่องไม่ที่สิ้นสุด โดยที่พลังของมันเกิดจากจุดศูนย์กลาง โดยในทางปรัชญาแล้ว อาจเปรียบจุดศูนย์กลางนี้ได้กับ อนัตตา หรือ ความไม่มีอยู่ หากแต่ในความเป็นจริงไม่มีอยู่นั้นกลับเป็นจุดที่ชี้ให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวของชิ้นส่วนที่อยู่ในรอบถัดๆ ออกมา ราวกับว่า จุดศูนย์กลางที่ว่างเปล่านั้นสามารถขับเคลื่อนเกิดการเคลื่อนไหวตัดกันไป เป็นจุดที่เล็กที่สุดจากตรงกลางขยายออกไปยังทั้งสองฝั่ง

สำหรับงานประติมากรรมชิ้นนี้ เป็นการนำลักษณะของกระดูกสันหลัง โดยดึงเอารูปทรงจากระนาบในแนวตัดขวางของข้อกระดูกสันหลัง มาผสมเข้ากับมุมมองจากการเชื่อมต่อของข้อต่อกระดูก มาทำให้เกิดรูปทรงใหม่ขึ้น การใช้สองสี คือ ขาว-ดำ ขับเน้นให้เห็นการตัดกันของแต่ละชิ้นส่วนที่นำมาประกอบเข้าด้วยกัน โดยมีจุดร่วมอยู่ที่จุดศูนย์กลาง เพื่อให้เห็นถึงพลัง การขับเคลื่อน ซึ่งสอดคล้องไปกับสาระของกาลเวลา มีการหมุนวนในทิศทางทั้งซ้าย-ขวา หรือทิศทางทวนเข็ม-ตามเข็มนาฬิกา

ภาพที่ 22 แบบร่าง 2 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 2”

ภาพที่ 23 แบบร่าง 2 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 2”

ภาพที่ 24 แบบร่าง 3 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 2”

ภาพที่ 25 ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 2”
200x166x120 ซม. เทคนิค เชื่อมโลหะ

ภาพที่ 26 ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 2”

200x166x120 ซม. เทคนิค เชื่อม โลหะ

ภาพที่ 27 ผลงานประดิษฐ์กรรม “ชีวิตและกาลเวลา 2”
200x166x120 ซม. เทคนิค เชื่อมโลหะ

ภาพที่ 28 ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 2”

200x166x120 ซม. เทคนิค เชื่อมโลหะ

ผลงานชิ้นที่ 3 : ชีวิตและกาลเวลา 3

ข้าพเจ้าได้นำรูปทรงของกระดูกสันหลัง (Rib Cage) มาคลี่คลายในมิติที่แปลกไปจากความเป็นจริง โดยรูปทรง และเส้นที่นำมาใช้นั้นอาจจะยังมีลักษณะบางส่วนที่คล้ายคลึงกับผลงานชิ้นที่ 2 คือ การใช้รูปทรงของชิ้นส่วนกระดูกสันหลัง ที่ได้จากระนาบในแนวตัด แต่เปลี่ยนจากการซ้อนทับของชิ้นส่วนย่อยๆ ในลักษณะบิดหมุนตามเข็มนาฬิกา เปลี่ยนเป็นการดึงรูปทรงมาใช้ในแนวทแยงและระนาบของด้านข้างและด้านหลังแสดงให้เห็นถึงการหมุนเคลื่อนในลักษณะของครึ่งวงกลม โดยรูปทรงที่ทดลองสร้างขึ้นใหม่นี้ ก่อให้เกิดลักษณะเหมือนรูปวงกลมแจ้ขึ้นตรงใจกลางของประติมากรรม ซึ่งเป็นพื้นที่ว่างที่มองเห็นได้จากจุดศูนย์กลาง การประกอบกันขึ้นของเส้นรอบนอกที่เห็นในด้านข้างและด้านหลัง ขับเน้นให้เห็นการเคลื่อนไหวไปแบบซ้ำอย่างค่อยเป็นค่อยไป

เมื่อเปรียบเทียบผลงานชิ้นที่ 3 นี้กับผลงานชิ้นก่อนๆ จะเห็นความแตกต่างในเรื่องของปริมาตรอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นผลมาจากเส้นที่ใช้ประกอบขึ้นในตัวชิ้นงาน ทำให้เห็นมวลเบา อันเกิดจากความพยายามให้เห็นจุดสัมผัสที่เกิดขึ้นในชิ้นงานให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

ภาพที่ 29 แบบร่าง 2 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 3”

ภาพที่ 29 แบบร่าง 3 มิติของผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 3”

ภาพที่ 30 ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 3”

114x83x108 ซม. เทคนิค เชื่อมโลหะ

ภาพที่ 31 ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 3”

114x83x108 ซม. เทคนิค เชื่อมโลหะ

ภาพที่ 32 ผลงานประติมากรรม “ชีวิตและกาลเวลา 3”

114 x83x108 ซม. เทคนิค เชื่อมโลหะ

ปัญหาและอุปสรรค

1. ปัญหาในการคั่นหารูปทรง เกิดจากกระดุกมีน้อยชิ้นที่เป็นชิ้นใหญ่ และมีรูปทรงที่น่าสนใจอีกทั้งถ้าคลี่คลายรูปทรงมาจนเกินไป จะทำให้ ผู้ชมไม่สามารถเข้าใจในตัวผลงานได้ด้วยเหตุนี้ ทำให้การหารูปทรงของตัวชิ้นงาน จึงจำเป็นต้องมีการลดทอนความเป็นอินทรีย์รูป โดยการลงเส้นที่เคลือบสายตามากขึ้น มีการนำเอารูปทรงเรขาคณิตมาใช้ด้วย

2. ปัญหาของวัสดุ ในแง่ของราคาตามกลไกของตลาด ผลงานที่ใช้เป็นโลหะ ปัญหาด้านราคาของวัสดุสูงขึ้นมาก จึงไม่สามารถซื้อวัสดุมาได้ตามปริมาณที่กำหนดไว้ในตอนแรก ซึ่งมีผลต่อการสร้างชิ้นผลงานซึ่งไม่สามารถทำให้กินเนื้อที่ในอากาศได้อย่างที่คิด อีกทั้งกลไกของราคานี้ยังมีผลกระทบต่อคุณภาพของวัสดุ

กล่าวคือ จำเป็นต้องลดคุณภาพและปริมาณของตัววัสดุที่เลือกใช้ คือ เลือกที่คุณภาพกลางๆ และมีความหนาของเนื้อโลหะ อยู่ในระดับที่เหมาะสมพอที่จะสร้างชิ้นงานได้ แต่ไม่บางจนเกินไปเหตุ อย่งไรก็ดี จากคุณภาพของวัสดุที่นำมาใช้ก็ประสบปัญหาในการขึ้นรูปชิ้นงาน คือ พบว่า ผิวจะไม่ตั้ง จะมีการหย่อนในบางส่วน ทำให้เกิดความยากลำบากในการขึ้นรูป และเมื่อแผ่นโลหะถูกความร้อนจากรูปเชื่อมเป็นเวลานานก็จะทะลุ เพราะความบางของเนื้อวัสดุ อีกทั้ง ยังทำให้ความคงทนของชิ้นงานต่ำลงไปด้วย

3. ปัญหาด้านเทคนิคในการประกอบ เป็นลักษณะการเตรียมชิ้นส่วนผลงานเป็นส่วนย่อยๆ ให้พร้อมก่อนนำมาประกอบ ด้วยเหตุนี้ วิธีการตัดพลาสติกจึงต้องพยายามรักษาระยะน้ำหนักรมือให้เสมอกัน ไม่เช่นนั้นส่วนที่ถูกความร้อนนานอาจทำให้เหล็กละลายได้มากกว่า และทำให้เกิดความไม่สม่ำเสมอของขอบโลหะ ที่ไม่เท่ากัน ทำให้ยากต่อการประกอบ จึงต้องมีการนำมาขัดแต่งก่อนการประกอบ

นอกจากนี้ ในเรื่องของการประกอบ โครงสร้างของเหล็กที่ซ้อนกันนั้น ไม่สามารถทำให้ชิดขอบได้ทั้งหมด เพราะแผ่นเหล็กมีลักษณะเป็นเส้นตรง ในขณะที่เส้นรอบนอกเป็นเส้นโค้ง ทำให้เกิดช่องว่างระยะความถี่ในการนำเหล็กมาซ้อนกัน

4. ปัญหาในการติดตั้ง เมื่อนำมาประกอบเข้ากันแล้วในแต่ละชิ้นและในแต่ละส่วนแล้ว ยังคงต้องนำมาประกอบเข้ากันเป็นชิ้นใหญ่ขึ้นเดี๋ยวกอีกด้วย แม้ว่าจะพยายามทำโครงสร้างให้ดูโปร่ง และมีมวลเบาแล้วก็ตาม แต่น้ำหนักที่แท้จริงของชิ้นส่วนแต่ละชิ้นมีน้ำหนักค่อนข้างมาก อีกทั้งรูปทรงค่อนข้างจะยากต่อการจับยึด ทำให้ยากต่อการติดตั้ง

บทที่ 5

สรุป

ศิลปนิพนธ์ในหัวข้อ “ชีวิตและกาลเวลา” เป็นแนวทางในการศึกษาการสร้างสรรคผลงาน ประติมากรรมที่มีจุดมุ่งหมายในการหาคุณค่าจากรูปทรงอินทรีย์ของเซลล์กระดูก และจากโครงสร้างของวงปีไม้ การตัดทอน การขยาย การทดลองหารูปทรงใหม่ที่ได้จากรูปทรงกล่าวมานี้ โดยที่ยังคงแก่นแท้ขงสาระที่ต้องการสื่อสารถึงผู้ชมผลงานไม่ให้ยาก จนเกินความรับรู้และเข้าใจ นับเป็นโจทย์ที่ซับซ้อนและท้าทายมากขึ้น

จากการลองผิดลองถูกหลายต่อหลายครั้ง ตั้งแต่ขั้นตอนค้นคว้า รวบรวมข้อมูล การออกแบบภาพร่าง 2 มิติ และ 3 มิติ การขยายผลงาน การเลือกใช้วัสดุและเทคนิควิธีการ ไปจนถึงการประกอบ การติดตั้งผลงาน พบว่า มีปัญหามากมายให้ต้องเผชิญ ไม่ต่างอะไรจากสร้างสรรคผลงานในช่วงแรกเริ่ม เพียงแต่ในครั้งนี้ ตนเองเกิดความรู้ ความเข้าใจ และมองเห็นพัฒนาการในการสร้างสรรคผลงานประติมากรรมของตนเองได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีวุฒิภาวะยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ไม่ใช่ทั้งบทสรุปและปลายทางของการสร้างสรรคผลงานศิลปะของข้าพเจ้า หากแต่เป็นแบบฝึกหัดอีกชิ้นหนึ่งที่ช่วยฝึกฝนและขัดเกลาประสบการณ์ ทักษะคิด และวุฒิภาวะให้เติบโตขึ้น ก้าวไปสู่การเป็นผู้สร้างสรรคผลงานศิลปะที่แท้จริงต่อไป

บรรณานุกรม

- เชิงกราน [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 6 สิงหาคม 2008. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%B2%8A%E0%B8%87%E0%B4%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99>
- เบทส์, มาร์สตัน. มนุษย์กับธรรมชาติ งานแปลของสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ อันดับที่ 59. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2523.
- ปรีชา ชมเชียวชาญ. วงปี [Online]. Accessed 6 August 2008. Available from <http://www.school.net/library/create-web/10000/science/10000-5716.html>
- พริตจอฟ คาปรา. ตำแหน่งฟิสิกส์. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า(1988), 2532.
- ภาพ:Gray111-Vertebral column.png [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 6 สิงหาคม 2008. เข้าถึงได้จาก http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%9E:Gray_111_-_Vertebral_column.png
- ภาพ:Gray111-Vertebral column.png [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 6 สิงหาคม 2008. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%9E:Gray242.png>
- ภูวดล บุตรรัตน์. โครงสร้างภายในของพืช. ม.ป.ท., 2535.
- ไม้กลายเป็นหิน ระดับอุดมศึกษา [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 6 สิงหาคม 2008. เข้าถึงได้จาก <http://www.nrru.ac.th/web/ancient/wood/images/wood04.jpg>
- อัสนีย์ ชูอรุณ. ประติมากรรมและสถาปัตยกรรมสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินติ้ง, 2535.
- Bruinsma, Antone. Antone Bruinsma [Online]. Accessed 6 August 2008. Available from <http://www.stonesculpture.com/au>

- ประวัติผู้วิจัย** นาย อติยศ สรรคบุรณารักษ์
เกิด 24 เมษายน 2518
- ประวัติการศึกษา**
- ปริญญาโท ศิลปะมหาบัณฑิต (M.F.A.) สม.(ประติมากรรม)
คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 - ปริญญาตรีศิลปบัณฑิต (B.F.A.) ศบ.สาขาประติมากรรม
คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาศิลปากร
- ประวัติการแสดงผลงาน**
- พ.ศ.2551 - แสดงงานนิทรรศการวาดเส้น ณ หอสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
 - พ.ศ.2550 - แสดงงานนิทรรศการ สายธารแห่งสีน้ำ ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
จังหวัดนครปฐม
 - พ.ศ.2546 - แสดงงานนิทรรศการศิลปะนิพนธ์ ณ หอศิลป์คณะจิตรกรรมฯ
มหาวิทยาลัยศิลปากร
 - พ.ศ.2545 - แสดงงานศิลปกรรมสัญจร และทำผลงานประติมากรรมร่วมกับ
นักศึกษาคณะศิลปกรรมเพื่อติดตั้ง ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 - แสดงงานนิทรรศการ ประติมากรรมขนาดเล็ก สมาคมประติมากรไทย
ณ สีลม แกลอรี่
 - พ.ศ.2544 - แสดงงานนิทรรศการภาพเขียน รำลึกบางลำพู กรุงเทพฯ
 - แสดงงานนิทรรศการ รำลึก อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ หอศิลป์
คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 - แสดงงานนิทรรศการ เปิดบ้าน คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ณ หอศิลป์คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์
 - พ.ศ.2541 - แสดงงานนิทรรศการ แกะหิน “กลุ่มก้อน” ณ หอศิลป์ตาดู ถนน RCA
 - พ.ศ.2539-2540 - แสดงงานนิทรรศการ นักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร